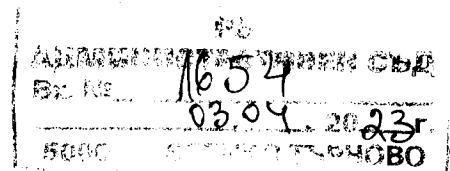

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
Секретариат

Люксембург, 24.3.2023 г.

Административен съд – Велико Търново
ул. „Иван Вазов“ № 1
гр. Велико Търново – 5000
БЪЛГАРИЯ / BULGARIE

1252281 BG

Преюдициално дело С-30/22
Директор на Териториално поделение на Националния осигурителен институт –
гр. Велико Търново
[Запитваща(и) юрисдикция(и): Административен съд - Велико Търново -
България]

адм. дело № 643 / 2021 г.

Връчване на определение - член 99 от Процедурния правилник

Секретарят на Съда приложено Ви изпраща заверен препис от определение на Съда (Седми състав) от 24/03/2023 г., като същевременно връща изпратените от Вас материали.

Радостина Стефанова-Камишева
Администратор

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LA UNIÓN EUROPEA
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE
DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN UNION
EUROOPA LIIDU KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION
COUR DE JUSTICE DE L'UNION EUROPÉENNE
CÚIRT BHREITHIÚNAIS AN AONTAIS EORPAIGH
SUD EUROPSKE UNIE
CORTE DI GIUSTIZIA DELL'UNIONE EUROPEA

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA
EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-UNJONI EWROPEA
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DA UNIÃO EUROPEIA
CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE
SODIŠČE EVROPSKE UNIJE
EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДА (седми състав)

24 март 2023 година*

„Преюдициално запитване — Член 99 от Процедурния правилник на Съда — Работници мигранти — Безработица — Споразумение за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия — Социална сигурност — Член 30 — Определяне на правото на обезщетение за безработица — Регламент (ЕО) № 883/2004 — Член 65, параграф 2 — Гражданка на държава членка, упражнявала дейност като заето лице в Обединеното кралство — Прекратяване на трудовия ѝ договор след оттеглянето на Обединеното кралство и изтичането на преходния период, определен с това споразумение — Право на тази гражданка на обезщетение за безработица съгласно законодателството на тази държава членка след връщането ѝ в нея“

По дело С-30/22

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Административен съд Велико Търново (България) с акт от 20 декември 2021 г., постъпил в Съда на 12 януари 2022 г., в рамките на производство по дело

Сирма Тодорова Пашова

срещу

Директор на Териториално поделение на Националния осигурителен институт — Велико Търново

* Език на производството: български.

СЪДЪТ (седми състав),

състоящ се от: M. L. Arastey Sahún, председател на състава, F. Biltgen (докладчик) и N. Wahl, съдии,

генерален адвокат: N. Emiliou,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за българското правителство, от М. Георгиева, Цв. Митова и Е. Петранова, в качеството на представители,
- за чешкото правителство, от О. Serdula, М. Smolek и J. Vlácil, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от D. Martin и Н. Николова, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, да се произнесе с мотивирано определение в съответствие с член 99 от Процедурния правилник на Съда,

постанови настоящото

Определение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 30 и 31 от Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия (ОВ L 29, 2020 г., стр. 7, наричано по-нататък „Споразумението за оттегляне“), подписано в Брюксел (Белгия) и в Лондон (Обединеното кралство) на 24 януари 2020 г. и влязло в сила на 1 февруари 2020 г., както и на член 65, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82 и поправка в ОВ L 33, 2008 г., стр. 12), изменен с Регламент (ЕС) № 465/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. (ОВ L 149, 2012 г., стр. 4) (наричан по-нататък „Регламент № 883/2004“).

- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-жа Сирма Тодорова Пашова и Директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт — Велико Търново (България) относно отказа на Директора за отпускане на парично обезщетение за безработица на г-жа Пашова след прекратяването на 29 март 2021 г. на трудовото ѝ правоотношение в Обединеното кралство.

Правна уредба

Правото на Съюза

Споразумението за оттегляне

- 3 Споразумението за оттегляне е одобрено от името на Европейския съюз и на Европейската общност за атомна енергия с Решение (ЕС) 2020/135 на Съвета от 30 януари 2020 г. (ОВ L 29, 2020 г., стр. 1).

- 4 Съгласно шеста алинея от преамбюла на това споразумение:

„Като признават, че е необходимо да се осигури реципрочна защита на гражданите на [Европейския съюз] и гражданите на Обединеното кралство [Великобритания и Северна Ирландия], както и на съответните членове на техните семейства, когато те са упражнили правото си на свободно движение преди определената в настоящото споразумение дата, и да се гарантира, че правата им по настоящото споразумение могат да бъдат упражнени и се основават на принципа на недискриминация; като признават също, че правата, произтичащи от периодите на социално осигуряване, следва да бъдат защитени“.

- 5 Член 7, параграф 1 от посоченото споразумение гласи:

„За целите на настоящото споразумение всички позовавания на държавите членки и на компетентните органи на държавите членки в разпоредби на правото на Съюза, станали приложими по силата на настоящото споразумение, се разбират като включващи Обединеното кралство и неговите компетентни органи, освен по отношение на:

[...]“.

- 6 Член 10, параграф 1, буква а) от същото споразумение има следния текст:

„Без да се засяга дял III, настоящата част се прилага за следните лица:

- а) граждани на Съюза, които са упражнили правото си на пребиваване в Обединеното кралство в съответствие с правото на Съюза преди края на преходния период и продължават да пребивават там след това“.

7 Дял III („Координация на системите за социална сигурност“) от част втора от Споразумението за оттегляне включва членове 30—36.

8 Член 30, параграфи 1—4 от това споразумение предвижда:

„1. Настоящият дял се прилага за следните лица:

- а) граждани на Съюза, спрямо които се прилага законодателството на Обединеното кралство в края на преходния период, както и членовете на техните семейства и преживелите ги лица;

[...]

- в) граждани на Съюза, които пребивават в Обединеното кралство и спрямо които се прилага законодателството на държава членка в края на преходния период, както и членовете на техните семейства и преживелите ги лица;

[...]

- д) лица, които не попадат в обхвата на букви а) — г), но са:

- і) граждани на Съюза, които упражняват дейност като заето или самостоятелно заето лице в Обединеното кралство в края на преходния период и спрямо които въз основа на дял II от [Регламент № 883/2004] се прилага законодателството на държава членка, както и членовете на техните семейства и преживелите ги лица [...]

[...]

2. Лицата, посочени в параграф 1, попадат в персоналният обхват дотогава, докогато продължават да се намират без прекъсване в една от ситуацията, посочени в същия параграф, обхващащи едновременно държава членка и Обединеното кралство.

3. Настоящият дял се прилага и по отношение на лица, които не попадат или които вече не попадат в обхвата на параграф 1, букви а) — д) от настоящия член, но които попадат в обхвата на член 10 от настоящото споразумение, както и членовете на техните семейства и преживелите ги лица.

4. Лицата, посочени в параграф 3, са обхванати, докато продължават да имат право на пребиваване в приемащата държава съгласно член 13 от настоящото споразумение или право на работа в държавата на месторабота съгласно член 24 или 25 от настоящото споразумение“.

9 Член 31, параграф 1, първа алинея от посоченото споразумение гласи:

„По отношение на лицата, попадащи в обхвата настоящия дял, се прилагат правилата и целите, определени в член 48 [ДФЕС], [Регламент № 883/2004] и Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета [от 16 септември 2009 година за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 284, 2009 г., стр. 1)“.

10 Съгласно член 32, параграф 1, буква а) от същото споразумение:

„Следните правила се прилагат в следните случаи до степента, определена в настоящия член, доколкото те се отнасят за лица, които не попадат или вече не попадат в обхвата на член 30:

а) следните лица попадат в обхвата на настоящия дял за целите на използването и сумирането на периоди на осигуряване, заетост, самостоятелна заетост или пребиваване, включително права и задължения, произтичащи от такива периоди, в съответствие с [Регламент № 883/2004]:

i) граждани на Съюза, [...] по отношение на които преди края на преходния период се е прилагало законодателството на Обединеното кралство, както и членовете на техните семейства и преживелите ги лица;

[...]

за целите на сумирането на периоди периодите, които са завършили преди и след края на преходния период, се вземат предвид в съответствие с [Регламент № 883/2004]“.

11 Член 126 от Споразумението за оттегляне предвижда следното:

„Определя се преходен период или период на изпълнение, който започва да тече от датата на влизане в сила на настоящото споразумение и приключва на 31 декември 2020 г.“.

Регламент (ЕС) 883/2004

- 12 Съгласно член 1, буква й) от Регламент № 883/2004 за целите на този регламент „пребиваване“ е мястото, където лицето обичайно пребивава.
- 13 Глава 6 („Обезщетения за безработица“) от дял III на този регламент включва членове 61—65а.
- 14 Член 61 („Специални правила за сумиране на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост“) от посочения регламент гласи:

„1. Компетентната институция на държава членка, чието законодателство поставя придобиването, запазването, възстановяването или продължаването на правото на обезщетения в зависимост или от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост зачита, доколкото е необходимо, периодите на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава членка, като завършени съгласно прилаганото от нея законодателство.

Въпреки това, когато приложимото законодателство поставя правото на обезщетения в зависимост от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, завършени съгласно законодателството на друга държава членка, такива периоди не се зачитат, освен ако такива периоди биха били зачетени като осигурителни периоди, ако са били завършени в съответствие с приложимото законодателство.

2. С изключение на случаите по член 65, параграф 5, буква а), прилагането на параграф 1 на този член е в зависимост от това, дали заинтересованото лице, в съответствие със законодателството съгласно което се претендират обезщетенията, е придобило последно:

- осигурителен период, ако това законодателство изисква осигурителен период,
- трудов стаж, ако това законодателство изисква трудов стаж, или
- стаж като самостоятелно заето лице, ако това законодателство изисква стаж като самостоятелно заето лице“.

- 15 Член 65, параграфи 2 и 5 от същия регламент предвижда:

„2. Напълно безработно лице, което по време на последната си дейност като заето или като самостоятелно заето лице е пребивавало в държава членка, различна от компетентната държава членка и което продължава да пребивава в тази държава членка или се върне в тази държава членка, се поставя на разположение на службите по заетостта в държавата членка по

пребиваване. Без да се засяга член 64, напълно безработно лице може, като допълнителна мярка, да се постави на разположение на службите по заетостта в държавата членка, в която то последно е осъществявало дейност като заето или като самостоятелно заето лице.

[...]

5. а) Безработното лице по първото и второто изречение на параграф 2 получава обезщетения в съответствие със законодателството на държавата членка по пребиваване както ако спрямо него се е прилагало това законодателство по време на последната му дейност като заето или като самостоятелно заето лице. Тези обезщетения се предоставят от институцията по пребиваване.

[...]“.

Българското право

- 16 Член 54а, алинея 1 от Кодекса за социално осигуряване (ДВ, бр. 77 от 16 септември 2021 г., наричан по-нататък „КСО“) гласи:

„Право на парично обезщетение за безработица имат лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд „Безработица“ най-малко 12 месеца през последните 18 месеца преди прекратяване на осигуряването и които:

имат регистрация като безработни в Агенцията по заетостта;

не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в Република България или пенсия за старост в друга държава или не получават пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а или професионална пенсия по чл. 168;

не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по този кодекс или по законодателството на друга държава, с изключение на лицата по чл. 114а, ал. 1 от Кодекса на труда“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 17 Г-жа Пашова е българска гражданка. От 1 декември 2014 г. до 29 март 2021 г. същата е упражнявала дейност в Обединеното кралство в областта на социалните и здравните услуги като наето лице при различни работодатели.
- 18 На 2 април 2021 г. г-жа Пашова подава заявление в качеството си на безработно лице да ѝ бъде отпуснато парично обезщетение за безработица

на основание КСО. Към заявлението си г-жа Пашова прилага някои документи, сред които декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагането на член 65, параграф 2 от Регламент № 883/2004. Освен това е иницииран електронен обмен на информация между Република България и Обединеното кралство, касаещ положението на г-жа Пашова.

- 19 С разпореждане от 18 август 2021 г. българският орган по осигуряване за безработица е отказал да уважи това заявление със съображението, че осигурителните периоди, завършени от г-жа Пашова в Обединеното кралство до 29 март 2021 г., не са последвани от осигурителни периоди в България. Според този орган член 30 от Споразумението за оттегляне не се прилага, тъй като със завръщането си в България г-жа Пашова прекъсва трансграничната ситуация, в която се намира към датата на изтичане на преходния период, определен в член 126 от Споразумението за оттегляне (наричан по-нататък „преходният период“), а именно 31 декември 2020 г., и следователно вече положението ѝ не обхваща едновременно държава членка и Обединеното кралство. Също така, що се отнася до член 32 от това споразумение, който регламентира сумирането на осигурителни периоди, завършени преди и след края на преходния период, г-жа Пашова не упражнявала трудова дейност в България, въз основа на прекратяването на която да се прецени дали отговаря на изискванията на българския закон, уреждащ правото на обезщетение за безработица.
- 20 На 27 септември 2021 г. ответникът по главното производство отхвърля жалбата на г-жа Пашова, подадена срещу това разпореждане за отказ. Впоследствие г-жа Пашова подава до запитващата юрисдикция, Административен съд Велико Търново (България), жалба срещу този отказ.
- 21 Според тази юрисдикция преценката на законосъобразността на посоченото разпореждане за отказ е свързана и дори обусловена от приложимостта на правилата по членове 61—65 от Регламент № 883/2004 и на уточняващите ги разпоредби на Регламент № 987/2009 към положението, разглеждано по главното производство, като се има предвид член 31, параграф 1 от Споразумението за оттегляне, или от приложимостта на член 32 от това споразумение само по отношение на целите на сумирането на съответните периоди.
- 22 Посочената юрисдикция счита, че положението на г-жа Пашова попада в хипотезата не на член 30, параграф 1, буква в) от посоченото споразумение, която ответникът по главното производство счита за релевантна, а на член 30, параграф 1, буква а), който се прилага спрямо гражданите на Съюза, подчинени към края на преходния период на законодателството на Обединеното кралство.

- 23 Що се отнася до приложимостта на член 31, параграф 1 от Споразумението за оттегляне, а оттам и на разпоредбите на Регламент № 883/2004, запитващата юрисдикция уточнява, че според ответника по главното производство положението на г-жа Пашова не попада в хипотезите по член 30, параграф 1 от това споразумение, защото прилагането им е обусловено от член 30, параграф 2 от посоченото споразумение, по силата на който лицата, посочени в член 30, параграф 1, попадат в персоналния обхват „дотогава“, докато продължават да се намират без прекъсване в една от посочените в него ситуации, обхващаща едновременно държава членка и Обединеното кралство. Според нея обаче преустановяването на заетостта на г-жа Пашова в Обединеното кралство на 29 март 2021 г. слага край на положението, в което се намира г-жа Пашова.
- 24 В това отношение тази юрисдикция иска да се установи дали изразът „дотогава“ трябва да се тълкува в смисъл, че лицата по член 30, параграф 1 попадат в някое от положенията, упоменати в тази разпоредба, само докато се намират в това положение, или пък в смисъл, че с оглед на логиката на разглежданите разпоредби от Споразумението за оттегляне и на преследваната от същото цел тези лица продължават да попадат в обхвата на посочената разпоредба, когато през целия преходен период са се намирали в посоченото положение, така че промяна в положението, настъпила след този период, е без значение за приложимостта на същата разпоредба.
- 25 Извън изложените съображения, посочената юрисдикция се пита за евентуалната приложимост на член 30, параграф 3 от Споразумението за оттегляне към спора по главното производство, тъй като според нея положението на г-жа Пашова е визирано в член 10, параграф 1, буква а) от това споразумение, към който препраща параграф 3. В това отношение тя иска да се установи дали ограничението, предвидено в член 30, параграф 4 от същото споразумение, изключва прилагането на посочения параграф 3 спрямо г-жа Пашова, тъй като след прекратяването на трудовото ѝ правоотношение тя вече няма право на пребиваване в Обединеното кралство, или това ограничение касае наличието на право на пребиваване или на работа, упражнено след изтичането на преходния период, като е без значение моментът, в който това право е прекратено след този период.
- 26 При тези условия Административен съд Велико Търново (България) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Следва ли разпоредбата на чл. 30, параграф 2 във връзка с чл. 30, параграф 1, б. „а“ от [Споразумението за оттегляне] да се тълкува в смисъл, че лицата, посочени във втората разпоредба, попадат в персоналния обхват на чл. 31, параграф 1 от това споразумение, ако те

без прекъсване са били едновременно и граждани на една и съща държава членка, и подчинени на законодателството на Обединеното кралство през целия преходен период, или следва да бъде тълкувана в смисъл, че лицата по чл. 30, параграф 1, б. „а“ от това споразумение попадат в персоналният обхват на чл. 31, параграф 1 [от посоченото споразумение] само докато упражняват дейност като заето лице на територията на Обединеното кралство към края на преходния период и/или след него?

- 2) Следва ли разпоредбата на чл. 30, параграф 2 във връзка с чл. 30, параграф 1, б. „в“ от [Споразумението за оттегляне] да се тълкува в смисъл, че лицата, посочени във втората разпоредба, попадат в персоналният обхват на чл. 31, параграф 1 от това споразумение, ако те в качеството си на европейски граждани без прекъсване през целия преходен период са пребивавали само на територията на Обединеното кралство, като едновременно с това през целия този преходен период до изтичането му са били подчинени на законодателството на една и съща държава членка, или следва да бъде тълкувана в смисъл, че лицата по чл. 30, параграф 1, б. „в“ от това споразумение не попадат в персоналният обхват на чл. 31, параграф 1, когато са престанали да пребивават на територията на Обединеното кралство след изтичането на преходния период?
- 3) В случай че тълкуването на разпоредбите на чл. 30, параграф 2 във връзка с чл. 30, параграф 1, букви „а“ и „в“ от [Споразумението за оттегляне] води до извод за неприложимостта им към фактите от главното производство поради прекъсването на пребиваването на територията на Обединеното кралство от страна на гражданин на Съюза след изтичането на преходния период, следва ли от тълкуването на чл. 30, параграф 4 във връзка с параграф 3 от това споразумение, че пребиваващите или работниците в приемащата държава или в държавата на месторабота вече не са обхванати от разпоредбата на чл. 31, параграф 1, ако правоотношенията им като заети лица (работници) са прекратени и в резултат на това те са загубили право на пребиваване и са напуснали територията на държавата на месторабота, респ. на приемащата държава след изтичането на преходния период, или тези разпоредби следва да бъдат тълкувани в смисъл, че ограничението, което поставя разпоредбата на чл. 30, параграф 4, касае правото на пребиваване или правото на работа, упражнени след изтичането на преходния период, като е без значение кога впоследствие тези права са прекратени, ако са били налице след изтичането на този преходен период?“.

Производството пред Съда

- 27 На първо място, запитващата юрисдикция е поискала настоящото преюдициално запитване да се разгледа по реда на бързото преюдициално производство, предвидено в член 105, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда. В подкрепа на искането си тази юрисдикция отбелязва, че от момента на преустановяване на дейността си като заето лице в Обединеното кралство г-жа Пашова вече не получава доходи и че евентуално ще е необходимо да предяви правото си на обезщетение за безработица в тази държава в сроковете и при условията, установени от нейното законодателство.
- 28 С решение от 25 февруари 2022 г. председателят на Съда, след изслушване на съдията докладчик и на генералния адвокат, отхвърли това искане по съображение, от една страна, че съгласно постоянната практика на Съда нито самият интерес на правните субекти възможно най-бързо да се установи обхватът на правата, които черпят от правото на Съюза, колкото и да е важен и легитимен този интерес, нито чувствителността на делото в главното производство от икономическа или социална гледна точка все пак не предполагат необходимост от разглеждане на делото в кратки срокове по смисъла на член 105, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда (определение на председателя на Съда от 27 февруари 2019 г., M.V. и др., C-760/18, непубликувано, EU:C:2019:170, т. 18 и цитираната съдебна практика), и от друга страна, що се отнася до евентуалната необходимост г-жа Пашова да предяви правото си на обезщетение за безработица в Обединеното кралство, че запитващата юрисдикция нито е уточнила какъв е предвиденият за целта срок от законодателството на тази държава, нито е посочила защо има пречка г-жа Пашова да предяви това право, преди Съдът да се произнесе по настоящото преюдициално запитване.
- 29 На второ място, на 30 септември 2022 г. Съдът е изпратил до тази юрисдикция искане за информация коя е държавата по пребиваване на г-жа Пашова по смисъла на член 1, буква й) и член 65, параграф 2 от Регламент № 883/2004 през периода на упражняване на дейност като заето лице в Обединеното кралство между 1 декември 2014 г. и 29 март 2021 г.
- 30 На 11 октомври 2022 г. тази юрисдикция отговаря на посоченото искане, че през целия този период — видно както от данните, получени при електронния обмен на информация между тази държава и Република България, така и от декларацията, подадена от г-жа Пашова относно определянето на пребиваването по член 65, параграф 2 от Регламент № 883/2004 — държавата по пребиваване на г-жа Пашова е била Обединеното кралство.

По преюдициалните въпроси

- 31 Съгласно член 99 от Процедурния правилник, когато отговорът на преюдициален въпрос се налага недвусмислено от съдебната практика или не оставя място за разумно съмнение, Съдът може във всеки един момент да се произнесе с мотивирано определение по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат.
- 32 Посочената разпоредба следва да се приложи по настоящото дело.
- 33 Най-напред следва да се припомни, че в съответствие с постоянната съдебна практика в рамките на въведеното с член 267ДФЕС производство за сътрудничество между националните юрисдикции и Съда последният трябва да даде на националния съд полезен отговор, който да му позволи да реши спора, с който е сезиран. С оглед на това при необходимост Съдът може не само да преформулира поставените му въпроси, но и да вземе предвид норми от правото на Съюза, които националният съд не е посочил във въпросите си (решение от 12 януари 2023 г., RegioJet, C-57/21, EU:C:2023:6, т. 92 и цитираната съдебна практика).
- 34 В настоящия случай поставените въпроси се отнасят до тълкуването само на членове 30 и 31 от Споразумението за оттегляне и целят да се определи дали тези членове са приложими към положение като разглежданото по главното производство, при което лице, работило няколко години на територията на Обединеното кралство, се връща в България след края на преходния период и иска да получава обезщетения за безработица в тази държава членка.
- 35 В това отношение от шеста алинея от преамбюла на Споразумението следва, че е необходимо да се осигури реципрочна защита на гражданите на Съюза и гражданите на Обединеното кралство, упражнили правото си на свободно движение преди определена във въпросното споразумение дата, и в частност правата, произтичащи от периоди на социално осигуряване.
- 36 По-нататък, в член 7, параграф 1 от Споразумението за оттегляне се уточнява, че за целите на същото всички позовавания на държавите членки и на компетентните органи на държавите членки в разпоредби на правото на Съюза, станали приложими по силата на това споразумение, се разбират, освен с някои изключения, като включващи Обединеното кралство и неговите компетентни органи.
- 37 Следователно целта на Споразумението за оттегляне е не да създаде права, независими от правото на Съюза, а да защити правата, упражнени по силата на това право преди края на преходния период, като направи разпоредбите на посоченото право, упоменати в това споразумение, приложими към

- определените в последното положения, които включват гражданите, законодателството или територията на Обединеното кралство.
- 38 По-специално, член 31 от Споразумението за оттегляне, който се намира в дял III („Координация на системите за социална сигурност“) от част втора на това споразумение, предвижда в параграф 1, че по отношение на лицата, попадащи в обхвата на този дял, се прилагат правилата и целите, определени в частност в Регламент № 883/2004.
- 39 От това следва, че преди да се провери дали разпоредбите на Споразумението за оттегляне могат да бъдат приложени към положение като това по главното производство, следва да се установи дали разпоредбите на Регламент № 883/2004, на които се позовава г-жа Пашова, биха били приложими спрямо нея независимо от оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза или от факта, че тя е упражнявала дейност като заето лице в тази държава, а не в държава — членка на Съюза. Ако това не е така, всъщност не би било налице придобито по силата на този регламент право за периода на дейност като заето лице, упражнявана от г-жа Пашова в Обединеното кралство, което Споразумението за оттегляне би имало за цел да защити.
- 40 В настоящия случай от акта за преюдициално запитване е видно, от една страна, че българският орган по осигуряване за безработица е отказал да отпусне обезщетения за безработица на г-жа Пашова с мотива, че след като е завършила осигурителни периоди в Обединеното кралство, упражнявайки дейност като заето лице на територията на тази държава, г-жа Пашова се е върнала в България, където е подала заявление за получаване на такива обезщетения, без да е упражнявала професионална дейност или да е завършила осигурителни периоди на територията на тази държава членка. От друга страна, запитващата юрисдикция счита, че по силата на член 31, параграф 1 от Споразумението за оттегляне законосъобразността на този отказ зависи от приложимостта на разпоредбите на членове 61—65а от Регламент № 883/2004 към такива обстоятелства.
- 41 В това отношение следва да се припомни, че член 61 от този регламент предвижда по-конкретно в параграф 1, че компетентната институция на държава членка, чието законодателство поставя придобиването на правото на обезщетения за безработица в зависимост от завършването на периоди на осигуряване, зачита, доколкото е необходимо, периодите на осигуряване, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава членка, като завършени съгласно прилаганото от нея законодателство. От член 61, параграф 2 обаче следва, че с изключение на случаите по член 65, параграф 5, буква а) от посочения регламент, прилагането на посочения член 61, параграф 1 зависи от това дали заинтересованото лице, в съответствие със законодателството, съгласно което се претендират

обезщетенията, е придобило последно осигурителни периоди, ако това законодателство изисква такива периоди.

- 42 Поради това, доколкото от член 54а, алинея 1 от КСО следва, че българското законодателство обуславя придобиването на право на обезщетение за безработица от завършването на осигурителни периоди и доколкото при връщането си в България г-жа Пашова не е завършила такива периоди, тя би могла да претендира обезщетения за безработица на основание Регламент № 883/2004 чрез сумиране на осигурителните периоди, завършени в друга държава, в случая Обединеното кралство, само ако положението ѝ съответства на визираното в член 65, параграф 5, буква а) от този регламент във връзка с член 65, параграф 2 от него.
- 43 В това отношение член 65, параграф 2, първо изречение от споменатия регламент предвижда, че напълно безработно лице, което по време на последната си дейност като заето или като самостоятелно заето лице е пребивавало в държава членка, различна от компетентната държава членка, и което продължава да пребивава в тази държава членка или се върне в тази държава членка, се поставя на разположение на службите по заетостта в държавата членка по пребиваване. Съгласно член 65, параграф 5, буква а) такова лице получава обезщетения за безработица в съответствие със законодателството на държавата членка по пребиваване, както ако спрямо него се е прилагало това законодателство по време на последната му дейност като заето или като самостоятелно заето лице. Тези обезщетения се предоставят от институцията по пребиваване.
- 44 От отговора на споменатото в точки 29 и 30 от настоящото определение искане за информация, даден от запитващата юрисдикция, която в рамките на производството по член 267 ДФЕС единствена има компетентността да прецени обстоятелствата по образуването пред нея дело (вж. в този смисъл решение от 15 септември 2022 г., *Fossil (Gibraltar)*, C-705/20, EU:C:2022:680, т. 37 и цитираната съдебна практика), ясно се вижда, че през целия период на упражняване на дейност от г-жа Пашова като заето лице на територията на Обединеното кралство, тя пребивава по смисъла на член 1, буква й) и на член 65, параграф 2 от Регламент № 883/2004 в тази държава, която е компетентната държава по смисъла на последната разпоредба през този период. Едва след като тази дейност като заето лице е преустановена, г-жа Пашова се връща в България, за да поиска от компетентния орган на тази държава членка да ѝ отпусне обезщетения за безработица.
- 45 Видно от изложеното, на предварителния въпрос, повдигнат в точка 39 от настоящото определение, следва да се отговори, че член 65, параграф 2 от Регламент № 883/2004 трябва да се тълкува в смисъл, че не се прилага към положение, в което дадено лице подава заявление за получаване на

обезщетения за безработица до компетентния орган на държава членка, в която не е завършило периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост и на територията на която се връща след завършен период на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост в друга държава, в която то е пребивавало по смисъла на тази разпоредба през целия този период.

- 46 Предвид отговора на този предварителен въпрос не е необходимо да се отговаря на поставените от запитващата юрисдикция въпроси.

По съдебните разноски

- 47 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

Поради изложените съображения Съдът (седми състав) реши:

Член 65, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност, изменен с Регламент (ЕС) № 465/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г.,

трябва да се тълкува в смисъл, че:

не се прилага към положение, в което дадено лице подава заявление за получаване на обезщетения за безработица до компетентния орган на държава членка, в която не е завършило периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост и на територията на която се връща след завършен период на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост в друга държава, в която то е пребивавало по смисъла на тази разпоредба през целия този период.

Съставено в Люксембург на 24 март 2023 година.

Секретар

Председател на състава

A. Calot Escobar

M. L. Arastey Sahún

Вярно с оригинала,
Люксембург, дата: _____
24. 03. 2023
За Секретар,
по електронски
Радостина Стефанова-Камишева
Администратор

15

1. 1. 2
1. 1. 2
1. 1. 2

1. 1. 2
1. 1. 2
1. 1. 2

Директор на Териториално отделение на Националния осигурителен институт — Велико Търново

Искане за информация до защитващата юрисдикция, изискващо писмен отговор

(срок за отговор: 4 ноември 2022 г.)

По време на периода, през който се упражнява дейност като заето лице на територията на Обединеното кралство между 1 декември 2014 г. и 29 март 2021 г., и по-специално по време на последния период на заетост в тази държава между 3 февруари 2020 г. и 29 март 2021 г., държавата на пребиваване на жалбоподателката в главното производство по смисъла на член 1, буква й) и член 65, параграф 2 от Регламент № 883/2004 и член 11 от Регламент № 987/2009 Република България ли е била или Обединеното кралство?

РБ
АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД
Изх. № АВ № 643/2022
10.10 2022 г.
5000 - ВЕЛИКО ТЪРНОВО

27

До
Съда на Европейския съюз.

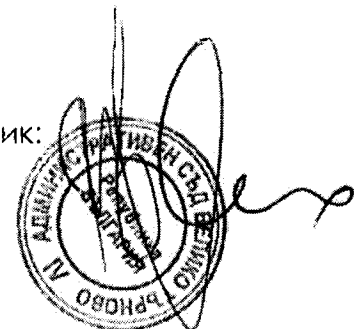
ОТГОВОР

на писмо на администратор
в Съда, изпратено във връзка с дело
С-30/22

Във връзка със посоченото писмо, получено в Административен съд – Велико Търново на 6.10.2022 година, в качеството си на съдия докладчик по главното производство давам следният отговор:

По време на всички посочени в това писмо периоди, за жалбоподателката Сирма Тодорова Пашова с личен идентификационен номер SS341426С, ползван от британската компетентна администрация, държавата по пребиваване е Обединеното Кралство, което се установява както от данните, получени при електронния обмен на социалноосигурителна информация, така и от данните, които се съдържат в подадената от самата жалбоподателка декларация относно определянето на пребиваването и по чл.65,§2 от Регламент /ЕО/ №883/2004.

С уважение, Съдия докладчик:

Вписано в регистъра на Съда под № <u>1237410</u>
Люксембург, дата: _____
19. 10. 2022
За Секретар, по пълномощие
Факс / Е-mail: <u>11.10.22</u>
Поддено на: <u>19.10.22</u>
Радостина Стефанова-Блишчева Администратор

CURLA GREFFE
Luxembourg
Date 19. 10. 2022

